

14.09.2016

Засідання Президії НАН України

Учасники чергового засідання Президії НАН України заслухали і обговорили інформацію академіка-секретаря Відділення загальної біології НАН України академіка НАН України В. Моргуна про результати розгляду на розширеному засіданні Бюро відділення звіту **про наукову та науково-організаційну діяльність Інституту екології Карпат НАН України** ([Національна академія наук України](#)).

У доповіді та виступах академіка НАН України Б. Патона, директора Інституту екології Карпат НАН України доктора біологічних наук М. Козловського, директора Державної установи «Інститут еволюційної екології НАН України», голови Комісії з перевірки наукової і науково-організаційної діяльності Інституту екології Карпат НАН України академіка НАН України В. Радченка, директора Головної астрономічної обсерваторії НАН України академіка НАН України Я. Яцківа відзначалося, що за період 2010–2014 рр. та за результатами моніторингу діяльності за 2015 р. – І півріччя 2016 р. в Інституті екології Карпат НАН України виконуються важливі фундаментальні та прикладні дослідження в галузі екології, екосистемології, популяційної екології, екоморфогенезу рослин та охорони природних екосистем.

Зокрема, впродовж звітнього періоду здійснювалося комплексне вивчення екосистем і геосоціосистем Українських Карпат та прилеглих територій, обґрунтування способів регулювання їхньої структури й керування екосистемними та геосоціосистемними процесами для оптимізації їх корисних функцій. Опрацьовано концептуальні засади використання показників екологічного потенціалу наземних екосистем як природничої основи реалізації програми сталого розвитку з урахуванням географічної, екосистемологічної, соціально-економічної та етнографічної специфіки гірського адміністративного регіону. Проведено дослідження структурних і функціональних механізмів автокорекції в ізольованих і континуальних популяціях рослин, якими забезпечується життєздатність популяцій, діапазони їх безпечних трансформацій за градієнтами природних факторів і дії антропогенних чинників. Виявлено локалітети рідкісних і зникаючих видів рослин та фітоценозів, встановлено напрями й темпи трансформації рослинного покриву в умовах різного типу заповідних територій. Обґрунтовано методи збереження біорізноманітності і формування методичних та інформаційних засад її моніторингу. Результати досліджень запропоновано до впровадження в природоохоронній та освітній сферах.

Співробітники інституту є науковими керівниками багатьох дипломних робіт студентів Львівського національного університету ім. Івана Франка, Львівського національного лісотехнічного університету, інших вищих навчальних закладів західного регіону.

Науковці інституту підтримують міжнародні зв'язки в рамках міждержавного, міжакадемічного науково-технічного співробітництва та за прямими двосторонніми угодами з науковими установами та науковцями Польщі, Німеччини, Росії, Болгарії, Нідерландів, Словаччини, Румунії та Білорусі.

Водночас Президія НАН України відзначила в діяльності Інституту екології Карпат НАН України певні проблеми та невирішені питання.

Зокрема, основні наукові напрями досліджень інституту потребують коригування відповідно до сучасних наукових пріоритетів і вдосконалення їх координації з науковими установами західного регіону України. Бюджетна тематика переважно представлена фундаментальними дослідженнями, недостатньо прикладних тем і господарських договорів. Через це виникають труднощі у роботі установи, викликані обмеженим фінансуванням, що значно звужує масштаби експедицій та не дозволяє активно розвивати дослідження з екосистемології, популяційної екології, флористики, фітоценології та бріології.

Потребує активізації діяльність Інституту екології Карпат НАН України із забезпечення додаткового фінансування науково-дослідних робіт за рахунок конкурсної й договірної тематики, міжнародних грантів тощо, оскільки обсяг надходжень спеціального фонду державного бюджету відносно загального обсягу фінансування установи хоч і зріс за звітний період, проте загалом ще є низьким і не відповідає потребам часу, що призводить до неукомплектованості адміністративно-господарських служб інституту та інших проблем з організації науки.

У цілому Президія НАН України позитивно оцінила наукову та науково-організаційну діяльність Інституту екології Карпат НАН України за звітний період і прийняла проект постанови з цього питання.